

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

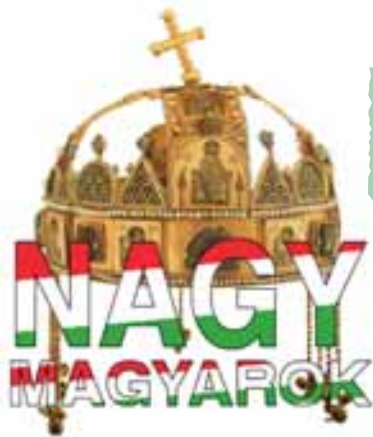

*Hamar hát előmbe,
százszorszép
leányok!*

4

2009. ÁPRILIS
LIII. ÉVFOLYAM
600. SZÁM

Magyar hadvezérek II.

„*Ez volt ám az ember, ha kellett, a gáton,/ Nem terem ma párja heted-
hét országon.*” – Arany János Toldiról írta ezeket a sorokat, de ille-
nek minden nagy férfiúra, akikről most mesélek nektek. Igyekezzünk
méltók lenni hozzájuk.

■ Hunyadi János nevét az **1456-os nándorfehérvári győzelem** írta
be nemcsak a magyar, hanem az egész keresztény Európa hőseinek
sorába. A törökök roppant túlerőben voltak, mégis sikerült három ostrom-
ukat visszaverni, majd a várból kitörve ágyúikat elfoglalni, két tűz
közé venni, és megfutamítani őket.

Mi ünnepli
azóta is
Hunyadi János
győzelmét?

■ Hunyadi János fia, **Mátyás király** is kitűnő hadvezér
volt. A korabeli Európában páratlan hadsereget szerve-
zett, mely az általa első ízben **huszárnak** nevezett **köny-
nyűlovasokból** és **páncélos fekete seregből** állott. A
tüzérséggel és gyalogsággal együtt tízezer fős állandó
hadsereg hadjáratok idején kétszeresére nőtt, győzelmet győzelemre
aratott, 1485-ben Bécsset is bevette. „*Saskeselyűket kergetett, és azoknál
magasabban járt vitézséggel, serénységgel. Az ő tekintete oroszlánéhoz
hasonlított, az ő haditudománya mindent meghaladott, az ő jóságáért a
föld jól termett, és az ország az egész ország-világ előtt tündöklő volt.*” – írta
Zrínyi Miklós hadvezér és költő Mátyás királyról.

DEÁK FERENC
rajza

■ Egy malomkövön kínált kupa
vízzel kezdődött. Mátyás király
fekete seregének legendás hírű
hadvezére, **Kinizsi Pál** a kenyér-
mezei győzelem után egész **Alsó-
Magyarország főkapitánya** lett.
A török sereg legnagyobb erejű
katonáit hívta ki párviadalra, és
győzte is le. Kardja utat nyitott,
hangja átdübörgött a csatatéren –
így vitte győzelemre seregét.

■ **Zrínyi Miklós** az önfeláldozás, az elszántság példaképe: 1566-ban egy hónapon át védte **Sziget várát**. Amikor serege már háromszázra apadt, kitört a várból, mindannyian hősi halált haltak, de utolsó erejükkel még rendet vágta a török táborban.

■ Dédunokája, akit szintén **Zrínyi Miklós**-nak hívtak, a magyar történelem egyik legtehetségesebb **hadvezére**, legigazabb **hazafia** és ráadásul tehetséges **költő** is volt. Hiába nyert meg számos csatát a török ellen, győzelmeit az osztrák hatalmi érdek nem nézte jó szemmel, és vadászbalesetnek

álcázva a merényletet, 1664-ben álnokul meggyilkoltatta. Minden férfiúnak életelve kellene legyen, amit Zrínyi Vitéz hadnagy című művében írt: „*A dicsőségnek törvénye az, hogy kívánjuk a halált, mikor életünk tovább tisztességes nem lehet.*”

■ **Bocskai István** fejedelem harcedzett, kemény hadvezér volt, de a jókedv, a derű sem állt távol tőle. **Vitéz hajdúi** nemcsak a tűzbe, a halálba is mentek az ő

szavára. 1606-ban sikerült Magyarországot Erdéllyel egyesítenie, az osztrákot és a törököt békekötésre rávennie. Szabadságharca volt az egyetlen a magyar történelemben, amelyet nem győztek le.

■ A Rákóczi-szabadságharc lángeszű, vasjellemű hadvezére, **Bercsényi Miklós** társa volt a fejedelemnek dicsőségben és bujdosásban. Fia, **László** európai hírű francia marsall, a huszárság elterjesztője.

■ **1848-49-es szabadságharcunkban** sok ezer önkéntes nemzetőr harcolt, de a seregek élén tapasztalt, hivatásos hadvezérek álltak, közülük többen idegenek, lengyel, örmény, osztrák tisztek, akik a magyar nemzet hősi küzdelmét akarták segíteni. A 13 aradi vértanú és a többi '48-as tábornok nevéhez sok nagyszerű haditett, győztes csata fűződik. **Klapka György** tábornok a világosi fegyverletétel után is elszántan védte **Komárom** várát. Végül a városnak békét, katonáinak szabad elvonulást biztosítva átadta a várat a császáriaknak anélkül, hogy legyőzték volna.

A gidófalvi legényeknek van kiről példát venniük.

Falujuk szülötte, **Czecz János** Bem József mellett több csatában vitézül harcolt, a piski győzelem után 27 évesen **honvédtábornokká** nevezték ki. Súlyosan megsebesült, a fegyverletétel után bujdosó lett. **Argentínába** menekült, és ennek az idegen országnak hős katonája lett, a hadsereget és a tisztiképzést korszerűvé szervezte. Ezredesi rangra emelték, és emlékét ma is tisztelettel őrzik – Argentínában. Hát itthon?

Tükröm, tükröm, mondd meg nékem...

Szerte a világon minden teremtmény szeretne szép lenni, tetszeni valakinek: a fa a napnak, a virág a méhecskének, a kakas a tyúknak, a leány a leánynek.

Érdekes, hogy az állatok és a természeti népek világában a **férfiak**, a civilizált világban pedig a **nők a díszesebbek**, ők törekednek inkább arra, hogy külsejükkel magukra vonják a figyelmet.

A testdíszítés, az öltözködés története egyidős az emberiséggel, és szeszélyesebb, mint ez a hónap, hiszen a szépségről mindenkinek más a véleménye. Áprilisi mesém épp azt firtatja: **ki a szép, és mitől.**

■ Már az őseink is viselt agyaggyöngyöt, és festette magát, de egészen más céllal, mint a mai lányok. A régieknél és a természeti népeknél a **hit a szépítkezés alapja**, a gyökerét vesztett világban csupán a **hiúság**. A hagyományos közösségek testdíszítése nem véletlenszerű vagdosás, szurkálás, festés, hanem **beavatási szertartás**, melynek célja, hogy hívja a jó, és távol tartsa a rossz erőket, jelezze a közösséghez való tartozást, a rangot, segítse a párválasztást, a harcosoknál ijjessze az ellenséget, és végül, hogy megtanítsa a fiatalokat a fájdalom elviselésére: a fiúkat bátor vadásszá, harcoszá, a lányokat dolgozó anyává nevelje. A szépséget számukra a **hagyományos jelképek**, díszek viselése jelenti, hiszen ez azt üzeni: „A közösség felnőtt tagja lettem, tudom, mi a feladatom, és megbirkózom vele.”

■ A különös gonddal ezernyi fonatba fogott, okkerrel vérszínűre festett, kecskeszírral bekent, szarvban végződő frizura a **maszáj harcos** állatai iránti szeretetét fejezi ki. A **tengernyi** színes, régen üveg, ma már csak műanyag **gyöngy** vidámságot varázsol a szavanna egyhangú környezetébe. A maszájoknak több mint 40 szavuk van különleges gyöngyeik megnevezésére.

■ Tollas fejükkel, orrba- és fülbevalóikkal, színes arcukkal a **pápua táncosok** elmehetnek paradicsommadárnak.

■ Az **Amazonas** őserdejében élő **indianok** egymást festik ki, és hajukra is nagy gondot fordítanak. A **janomami törzs** bőrbe szúrt pálcikái rangot jelentenek, s mintha a nap sugarait idéznék.

■ A férfiak minden korban és minden népnél büszkén viselték harcban szerzett sebeiket. De Afrikában több népcsoportnál, például **Eritreában** a lányok arcára is **hegeket tetoválnak**.

■ A **tetoválás** sok ezer éves, szinte minden nagy kultúrában hagyománya és mély vallási gyökerei vannak. Az Új-Zélandon élő **maorik** ősi szokásként tetoválják tele testüket. A civilizált világban ezt többnyire **divathóbortból** teszik.

■ Fájdalmas szokás. A **burmai nők** nyakát évente újabb **fémkarika** nyújtja zsírárszerűre, melyek eltávolítása egyenlő a halálos ítélettel. A kicsi fapapucsban tipegő kínai és japán nők lábát kislány korukban szorosan elköttették, hogy ne nőhessen.

■ A **turisták kedvéért** manapság a legtöbb hagyományos közösség, így a Thai-földiek is az eredetnél **harsogóbbra cicomázzák** népviseletüket.

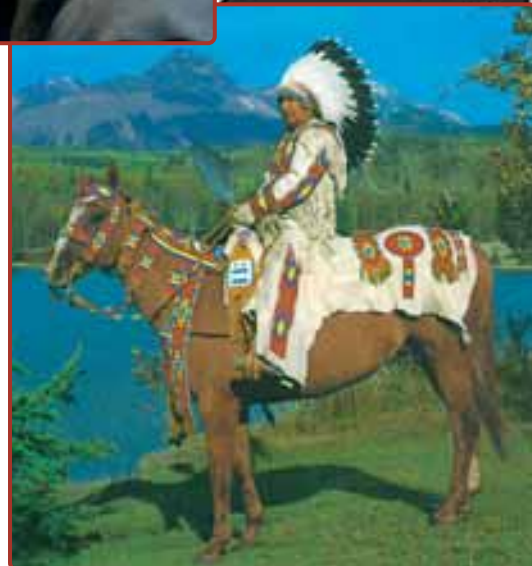

■ A **muzulmán aszszonynak** viszont még az orra hegyét sem láthatja idegen.

Kik viselnek kék színű turbánt?

■ Hány méter hosszú, és mi lehet alatta? A **turbán** a **muzulmán**, a **hindu**, a **szikh férfiak** ékessége. Alakja, színe sokat elárul viselőjéről. Őv a melegtől, hidegtől, az arcra tekerve a homokvihartól és a kíváncsi tekintetektől is. A kurdok sem azért viselnek 20 m hosszú övet, hogy a pocakjukat leszorítsák, hanem azért, hogy segítségével szédtő csúcsokra tornázzák fel magukat.

■ A legtöbb nép hagyományában a párválasztás előtt álló **fiatalok színes, díszes** öltözkében pompáznak, a kisgyerekek és az **öregek dísztelenek**, a magyaroknál – Csökölyben például – tisztaságot sugárzó fehérben járnak. Az **indián harcos** viszont minél öregebb, annál díszesebb, ugyanis tettekkel érdemli ki a tollak viselését, így éveivel egyre gyarapodik a pompás gyűjtemény.

■ **Az egyiptomiak** szoros kötéssel hosszúkóra torzították a koponya természetes alakját, feketével körülrajzolták, és színekkel árnyalták szemhéjukat, használtak rúzszt, arcpirosítót, kenőcsöket, parfümöket. **A fáraók**, mint minden király, a legpazarabb öltözékekkel, ékszerekkel fejezték ki hatalmukat.

■ A **korona** és a **palást** mellett az uralkodó kezében jogar, pásztorbot, országalma, kard, nyakában lánc jelképezi a hatalmat, az égi küldetést. A magyar **Szent Korona** több, mint koronázási jelvény: eszme, mely hitet, igazságot, törvénytiszteletet, Isteni védelmet testesít meg.

■ A **gazdagok** szerte a világon fokozatosan elrugaskodtak közösségük hagyományaitól, szépitkezési, öltözködési szokásaik egyre inkább a **hivalkodást** szolgálták.

■ A római patrícius feleségét minden reggel 17 rabszolgálaty kente-fente-fésülte órákon át.

■ Európában a középkor óta a **spanyol** és a **francia királyi udvar** volt a legfényűzőbb, ez diktálta a divatot. A XVI. században a felső ruhára hasítékokat vágtak, hogy az alsó réteg is látszódjék. A spanyol urak pocakosra tömték zekéjüket. Gazdagon fodrozott, **keményített gallérjuk** akkora volt, mint egy malomkerék.

■ A középkorban a csőrös orrú cipő volt a divat, de csak a gazdagok számára, hiszen lépni is alig lehetett benne, nemhogy dolgozni. A **magasított talpú cipő** a többiek feje fölé emeli viselőjét: az ókori görög színészeket, a hajdani velencei dámákat és korunk lányait is.

■ A **rizsporos haj** és a **paróka** évszázadokon át divat volt nőknél, férfiaknál egyaránt. A rokokó korban toronymagasra nőtt, ám a szalagos, virágos, madaras konty-költemények alatt nem ritkán tetvek nyüzsögtek, és a hölgyek elegáns elefántcsont túvel vakargatták fejüket.

Melyik foglalkozáshoz tartozik hozzá ma is kötelezően a paróka viselése?

Milyen állat prémjével szegélyezték a királyi palástot?

■ A **honfoglaló magyarok** varkocsba fonták hajukat. A **nők** is gyakran lóra pattantak, ezért viseletük csak abban különbözött a **férfiakétól**, hogy csinosabb és díszesebb volt: buggyos nadrágjukat a csizma szárába csíptették, rá térdig érő kazakot öltöttek, a lányok fején párta, az asszonyokén **csúcsos süveg**, akárcsak a férfiakén. A művészien megmunkált palmettás **korongok**, csatok, melyek eleink haját, ruháját díszítették, mind-mind jelképes erejűek voltak.

■ A **magyar ötvösök** remekműveket alkottak később is. **Izabella királyné** gyönggyel, opállal kirakott **násfája** XVI. századi erdélyi munka.

■ A **magyar nemesek** a kora-középkortól évszázadokon át vállig érő, néha kicsit rövidebb, **hullámos hajat** és kipödört **bajuszt** viseltek. Híresen szép fűrtjei voltak II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek. Az **asszonyok laza hajfonatát** hajágnak hívták, a szegények szalaggal, a gazdagok gyöngyfüzérrel díszítették. Rövid hajat a

magyar nők a XX. századig nem viseltek. Szendrey Júlia, Petőfi mérész felesége nagy felháborodást keltett, amikor rövidre vágatta haját, sőt otthon nadrágot viselt.

■ A **díszmagyar** évszázadokon át a legkedveltebb **úri ünneplő** volt. Erzsébet királynő, Sissi is szívesen viselte, így fejezve ki magyarok iránti rokonszenvét.

■ A szabadságharc leverése után a magyar úrhölgyek **bilincs alakú karkötője** néma tiltakozást fejezett ki.

■ Legyetek ápoltak, tiszták, csinosak, de soha ne a divatos „cucc”, a festék legyen a fő gondotok, hiszen mindennél messzibbre sugárzik a **lelki szépség**: a mosoly, a jóság, a derű. Ha megnőttök, ne kövessétek korunk önpusztító divatját: fiúk, sportoljatok, eddžetek magatokat, de ne szedjétek izomnövesztő szereket, lányok, ne fogyasszatok magatokat deszkavékonyra. Inkább **alakítsátok ki saját stílusotokat**, ami egyéniségetekhez leginkább illik.

Kik korunk-leghíresebb divattervezői?

■ Rendezzettek divatbemutatót az osztályban, amire mindenki a legkedvesebb (nem föltétlenül a legszebb!) ruháját vegye fel.

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egyszer egy király, s annak egy olyan szép leánya, mint égen a ragyogó csillag. A szomszéd ország királyának meg volt egy fia, s ez olyan csúnya szegény, mint a sötét éjszaka. Hallotta hírét a királyfi a világhíres szép királykisasszonynak, fogta magát, elment lánynézőbe.

Felmegy a király palotájába, mondja a királynak szíve szándékát. Mindjárt hívhatja a király a leányát, jött is a királykisasszony, de amikor meglátta a csúnya királyfit, azt mondotta:

– Ilyen legénnyel még a cipőmet sem takaríttatnám ki.

Búsult nagyon szegény királyfi, kiment a palotából nagy szégyenkezve, de mehetett, nem tudta kivenni a fejéből a szép királykisasszonyt. Azt mondta magában:

– Egy életem, egy halálom, enyém lesz ez a leány.

Gondolt erre, gondolt arra, mit gondolt, mit nem, színaranyból veretett egy tyúkot tizenkét csirkével, aztán egy aranyguzsalyt aranykenderrel s egy aranytükröt, olyant, hogy csak bele kellett nézni, s a tükör olyan szépen muzsikált, hogy az angyalok sem szebben. Akkor aztán felöltözött álruhába, visszament a királyhoz, s beszélgetett hozzá inasnak. Az aranytyúkot s a csirkéket, az aranyguzsalyt s az aranytükröt bedugta az ágy alá.

De másnap elővette az aranytyúkot s az aranycsirkéket, és kitette a szoba közepére. Ott meglátta a királykisasszony szobaleánya.

Szalad a szobaleány a királykisasszonyhoz, s mondja nagy lelkendezve:

– Felsőleges királykisasszony, jöjjön velem, olyan csuda szép dolgot mutatok, amelyet még nem látott.

Kimennek az inas szobájába, látja a királykisasszony az aranytyúkot s a tizenkét csirkét. Összececsapja a kezét:

– Jaj, de szépek! Add nekem ezeket! Amennyit kívánsz, annyit fizetek érte.

BENEDEK ELEK

A CSÚNYA KIRÁLYFI ÉS A SZÉP KIRÁLY- KISASSZONY

– Pénzért nem adom, szép királykisasszony, adjon egy csókot, s legyen a magáé – mondotta az inas.

A királykisasszony egy kicsit tétovázott, de aztán, isten neki, megcsókolta az inast. Azzal felszedte a kötényébe az aranytyúkot, a tizenkét csirkét, s szaladott nagy örömmel a szobájába.

Másnap a inas elővette az aranyguzsalyt. Meglátja a szobaleány, szalad a királykisasszonyhoz:

– Felsőleges királykisasszony, szép az aranytyúk, szépek a csirkéi, de még szebb dolgot láttam az inas szobájában.

Futottak az inas szobájába, s amint beléptek, a szeme is káprázott a királykisasszony-nak a szertelen ragyogástól.

– Jaj, de szép guzsaly, jaj, de szép kender! De szeretnék ruhát fonni ebből! – mondotta a királykisasszony. – Kívánj akármit, megfizetem.

– Nem kívánok én sokat, szép királykisasszony, adj két csókot s legyen a tied az aranyguzsaly – mondotta az inas.

Egy kicsit gondolkozott a királykisasszony, de bizony megcsókolta az inast, s szaladott vissza a szobájába.

Hanem volt, ami volt eddig, most jött csak az igazi. Harmadnap elővette az aranytükröt, felakasztotta a falra, s csak várta, hogy jöjjön a szobaleány, bizonyosan tudta, hogy megáll előtte. Hát csakugyan jön a szobaleány, meglátja a tükör, belenéz, s abban a pillanatban elkezd a tükör muzsikálni gyönyörűségesen.

Szaladott a királykisasszonyhoz:

– Jöjjön, jöjjön, felsőleges királykisasszony, láttam-e már muzsikáló tüköröt?

Mennek az inas szobájába, a királykisasszony belenézett a tükörbe, hát egyszerre megzendült a muzsikája, s szólott olyan szépen, olyan keservesen, hogy a királykisasszonynak majd megszakadt belé a szíve.

– Add nekem ezt a tükör – könyörgött.

– Neked adom – mondta az inas –, hogyne adnám, de három csók jár érte.

De most nem is gondolkozott a királykisasszony, megölelte és megcsókolta háromszor azt a csúnya legényt.

Éppen abban a pillanatban lépett be a király. Szörnyű haragra gerjedt.

– Ki a házamból, ha kedves az életed! – ordította, s világgá kergette a leányát és az inast.

Kimentek a városból nagy búsan, de csak a királykisasszony búsult, a legénynek nagy volt az öröme. Világért meg nem mondta volna, hogy ki és mi ő, úgy mentek, mendégéltek keresztül az országon, mígnem eljutottak az inassá lett királyfi városába.

A város végén volt egy fogadó, bementek oda, s ott azt mondta az inassá lett királyfi:

– Most én megmosdom, s te addig takarítsd meg a csizmámat, hogy bemehessek a városba.

Szót se szólott a királykisasszony, vette a csizmát, s szépen megtakarította. Azzal a király-

fi bement a városba, fel az apja palotájába, ott magára vette aranyos, gyémántos gúnyját, befogatott hat paripát bársonyhintóba, s úgy hajtatott a vendégfogadóba a királykisasszonyért.

Bemegy a királykisasszonyhoz, s ez csak nézi, nézi, nem akar hinni a szemének.

– Emlékszel-e – mondotta a királyfi –, amikor azt mondtad, hogy még a cipődet sem engednéd velem kitakarítani? Látod, én nem voltam olyan kevély, megengedtem, hogy kitakarítsd a csizmámat.

Nagyot nevetett a királykisasszony, nyakába borult a királyfinak, s mondta lelkes szóval:

– Akármit mondtam, te az enyém, én a tied, ásó-kapa s a nagyharang válasszon el minket.

Mindjárt hintóba ültek, behajtottak a király udvarába, s még aznap lett nagy heje-huja, dínom-dánom, lakodalom.

Ma is élnek, hogyha meg nem haltak.

■ Hogy derekuk vékonyabbnak tűnjék, a nők évszázadokon át halcsontból készült **fűző**be préselték felsőtestüket, és szoknyájuk alatt kerek abroncsot, **krinolint** viseltek. Szomorú is a kis **spanyol királylány** Velasquez festményén: hogy lehet ebben a feszes ünneplőben játszani?

■ A francia **Madame de Pompadour** az elegancia jelképe lett. Vajon hány méter selyemből, brokátból, csipkéből készült a ruhája?

■ A **férfiak** szoros harisnyát, rajta koronként hosszabb-rövidebb buggyos nadrágot, hímzett felöltőt, köpenyt, kalapot, süveget, drágakövekkel kirakott, hatalmas arany nyakláncot, gyűrűket viseltek, de ékességük volt a gazdagon díszített kard, sőt a sarkantyú is. A lovagok **páncélja** elsősorban a védelmet szolgálta, de díszíteni sem felejtették el.

II. Lajos magyar király

II. Rákóczi György fejedelem
sodronyinge

A madárvilágban a „legények” pompáznak csillogó-villogó „ruházatban”, míg a „leányzók” általában egyszerű, szerény, nem hivalkodó öltözetet viselnek. És ezt bölcsen

rendezte így a Természet, ugyanis a madarak többségénél a költés a tojók feladata, fontos tehát, hogy minél jobban beleolvadjanak környezetükbe, ellenségeik ne vegyék észre őket.

A madárvilág „divatbemutatóján” az Új-Guineában honos nagy **paradicsommadár** nyerne az első díjat. Hosszú, erősen foszlott, arany-sárga vagy piros dísztol-lakból álló, nagy, puffos pamata olyan, mint az olvasztott arany. Amikor az első kitömött példányok Európába kerültek, a meglepett tudósok úgy vélték, hogy egy ilyen gyönyörűséges madár csakis a paradicsomban élhet. S mivel a preparátorok levágták a madár lábát, azt hitték, hogy a csodálélynak nincs is lába, hanem állandóan a levegőben lebeg. El is nevezték *Paradisea apoda*-nak (apoda görögül lábatlant jelent), s ezt a tudományos nevet viseli mind a mai napig, jóllehet azóta kiderült, hogy Új-Guinea bizony nem a paradicsom, s hogy a madárnak van lába.

A szépségnek ára van: a csodálatos tollazatban ugyanis nemcsak a nőstények gyönyörködnek, hanem az ellenség is könnyebben figyel rá. Az Indiában őshonos páva, ha felgallyazik a fák alacsonyabb ágára, hosszú farka a földre lóg, s így az arra kószáló tigris könnyen „leakasztja” magának a pávakakast.

Tetszelegni és rejtőzködni egyidejűleg nem könnyű, de vannak madarak, amelyek ezt a feladatot is sikeresen megoldják. Az Ausztráliában honos, fehér színű **kakadu** felmereszthető, kénsárga tollakból álló bóbitát visel. Amikor párjának udvarol, legyezőszerűen szétnyitja, és sűrű bólogatások közepette mutatja párjának, mintha csak azt jelezne,

BITAY ÉVA

MADARAT TOLLÁRÓL...

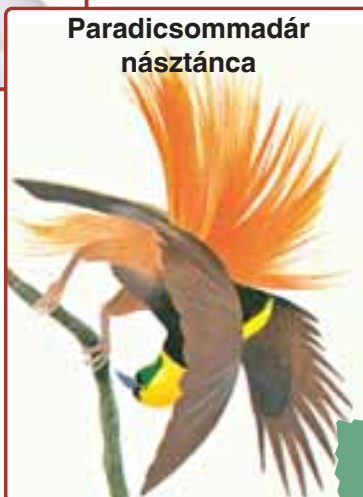
hogy: „Ide süss, látod, milyen helyre legény vagyok én?” Ha vége az udvarlásnak, bóbitáját lesimítja, és az árulkodó sárga tollak eltűnnek.

Ahhoz, hogy „trükkös” megoldást lássunk, nem kell Ausztráliába utaznunk. Hazai madaraink közül a **tengelic** hímje udvarlaskor ide-oda billeg a faágon, s közben kitért szárnyát úgy forgatja, hogy aranszínű szegélye fel-felvillanjon. Ezt az ellenség alig veszi észre, annál inkább a párja, akinek a titkos és bonyolult üzenet szól.

A cinkék rokonsága nagyon népes, fontos hát, hogy a fajtársak felismerjék egymást, ezért különböző színű „sapkát” viselnek: a széncinkéé fekete, a kékcinkéé kék, az őszapóé fehér. A fenyőcinke sapkája is fekete, de tarkóján fehér folt díszel, a búboscinke pedig hetyke bóbitát visel.

Kakadu szétnyitott és összecsukott bóbitával

Paradicsommadár násztánca

KISKÓPÉ

Jancsi folytatja a nagyotmondást. Biológus nagybátyjának afrikai expedíciójáról így számol be: „Mindenfelé zebra, antilop, kafferbivaly, bölény és zsiráfcsapat legelészett. Láttak oroszlánt, tigrist, gepárdot. Egy kenguru nagy ugrásokkal menekült, mert egy dingo üldözte.” **Keressétek meg a valótlanosságokat.**

Februári megfigyelések: Téli álmot alszik a sündisznó, a mogyoróspele, nem alszik télen a nyest, a róka, a mókus, a görény.

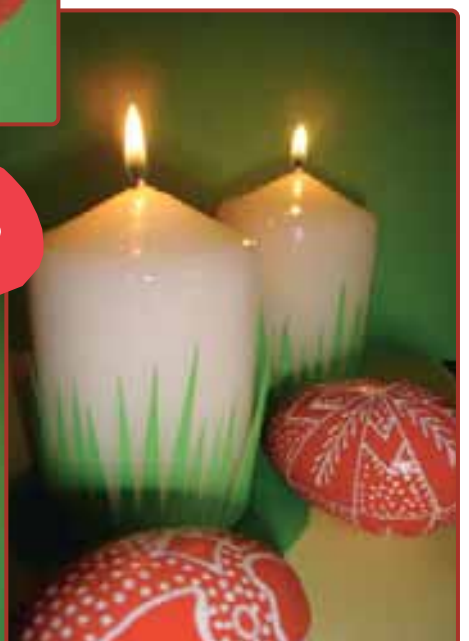
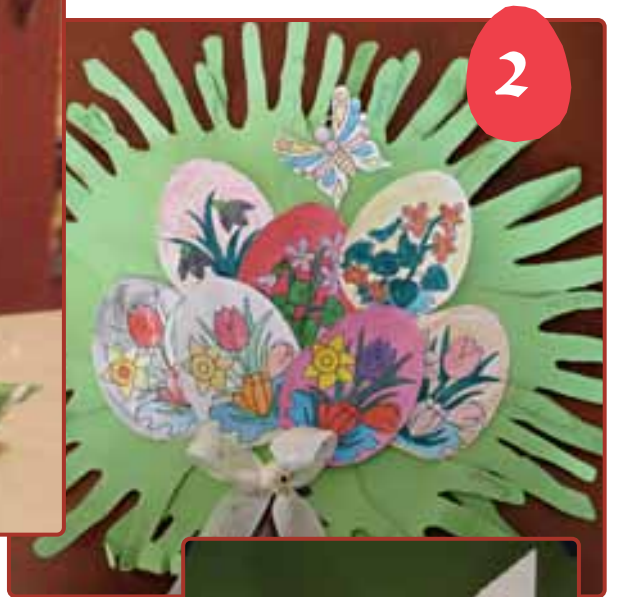
Könyvjutalmat nyertek: György Ágota, Lemhény; a nagyváradi Juhász Gyula Iskola III., a marosvásárhelyi Európa Gimnázium III. E osztálya. Gratulálunk!

NARSUCÁR

Hogy áll a divatos tavaszi bóbítám?

1

A csuhét tíz percig meleg vízben áztasd, hogy megpuhuljon, és könnyen formázható legyen. Végig ki egy levelet a vízből, és a csúcsától számított egyharmadához tedd a diót (esetleg habszivacs golyót), ebből lesz a szalvétatartó csuhényuszi feje. Olyan széles levelet válassz, hogy bele tudd csavarni a diót. Rafiával szorosan kösd meg a golyó alatt és felett is. A golyó alatti rafiát ne vágd el, mert még hasznát veszed! A felső részt tépd ketté, ebből lesz a nyuszi füle, az alsót pedig két oldalán hajtsd be, majd vissza a nyakrészig, és itt kösd meg. Végül egy kb. 10 centi hosszú, keskeny csuhédarabot a két végén hajts be, középen kötözd a nyakára. Ez lesz a nyuszi masnija. Ha megszáradt, belehajtogathatod a szalvétát.

Ünnepi asztalotok dísze lesz!

2

A zimándújfalvi gyerekek tenyerüket körberajzolták, zöld papírból kivágták, ebből lett a vidám papírtojások fészke.

3

A madárfészket csíkokra vágott selyem- vagy csomagolópapírral, rafiával béleld. A tojás-fiókák szárnya, bóbítája, csőre színes papírból vagy filcből készül.

4

Nyuszi anyó feje tojás, kendője szövet- vagy szalvétadarab, füle papír.

5

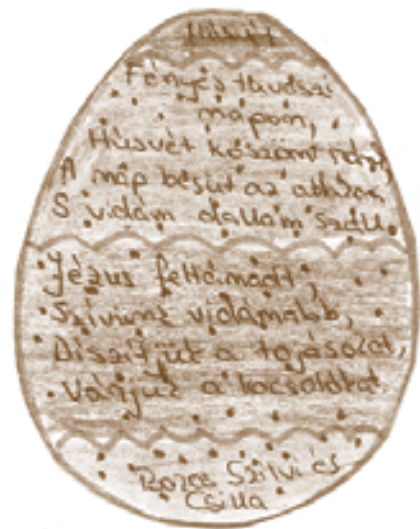
A színes papírnyuszi (lásd a sablont) hurkapálcikára vagy fogpiszkálóra tűzve gondosan őrizi a tojásokat vagy az ünnepi sütit. Kettőnként fejénél összeragasztva és fonalra fűzve szobád dísze lehet.

6

A gyertya Húsvétkor is szép asztaldísz, ha tavaszira hangoljuk – például zöld kartonból vágdosott „fűvel”.

7

Miután alaposan kikanalaztad a lágytojást, készíts belőle mécesst. Kérd meg apukádat vagy nagyobb testvéredet, hogy bicskával feszítse le a teamécsetes fémdobozát, és faragjon le belőle annyit, hogy épp illeszkedjék a tojáshéjba. Gombóccá gyúrt szalvétával töltsd ki a felesleges helyet, a tojástartót pedig díszítsd tavasziasra.

Boros Szilvia és Csilla, Mocsolya

TÓTH ÁGNES

TOJÁS-SORS

Tányér alján két főtt tojás nevetgélve susmorog.
Szól az egyik: – Tudod-e, hogy főtt fejemben mi forog?
Szeretnék majd Húsvét után a vitrinbe kerülni,
virágmintás főkötőmben nippék közé csücsülni.
– Lány agyadban lány az ötlet,
hiú álmod meglepett –
szólt a társa, s nevéteben tojáshéja megrepedt.
Ezek után két főtt hősünk mély álomba szenderült,
s milyen a sors, vitrin helyett rakott krumplibba került.

A szatmárnémeti Hám János
Iskolaközpont harmadikosai
küldték:

A csiga megy az erdőben.
– De jó, hogy ilyen lassú vagyok!
– mondogatja.

A nyuszi csodálkozva kérdezi:
– Miért örülsz ennek, te csiga?
– Mert rossz irányba megyek.

Palai Bence

*

Két bolond sétál a vonatsíneken.
– Milyen hosszú lépcső – mondja
az egyik.
– Sebaj – szól a másik –, már ott
jön a lift.

Major Iringó

Havonta
5 DÍJAT!
sorsolunk ki!

Ennek a rejtvenynek a rég-
múlt idők három ékszere, a
túloldalon lévőknek egy lo-
csolóvers két sora a meg-
fejtése. Bármelyikkel
pályázhatsz az öt könyvjut-
alom valamelyikére.

A Rejtvenykirály

VÍZSZINTES

1. A fülbevaló régi neve

10. Erre a helyre néz
11. Fonóeszköz
13. Alá
14. Vízínövény
16. Illyés Zsolt névje-
gye
17. Szarvával öklel
18. Állatlakás
20. Tűzszélek!

21. Kolozs megyei falu (BIKAL)

23. ..., egészséget! –
köszönésforma
25. Szalonnát főz
26. Hernyó

28. Régen karon, nyakban vagy ruhán viselt női ékszer

FÜGGŐLEGES

1. Moziban vetítik
2. Friss

3. Lázár Endre névje- gye

4. Gyilkoló

5. Nyakláncon viselt, drágakővel kirakott ékszer

6. Kaftándarab!
7. Menj, angolul
8. Végül egri!
9. Takarmány
szárítására való fogas
(ÖSZTÖRŰ)

TALÁLD KI!

**Farkas Nimród,
Kovácszna:**

1. Téli csapadék
2. Lekvár
3. Te meg én
4. Nem az
5. Fűszer
6. Állóvíz
7. Végül fon!
8. Nem rossz
9. Földet forgat
10. Téli sport

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
				N		Ü			
10							11		12
13				D			15		16
	M		17			18	19		20
		21				22	23	24	
25					26	27			
	D		28		S				

VAJNÁR ILONA rejtvenye

Sárgarígó azt mondta:
Láttam bizony két rózsát,
Meg egy sárga violát.
Szabad-e locsolni?

Késvégi!	Majdnem hógy!
Köszö-nésfélé	
P	Melege-dik
Eri!	Tengerpar-ti beugró
Mennyei	Irsai Réka
É	Eme
	Római agv

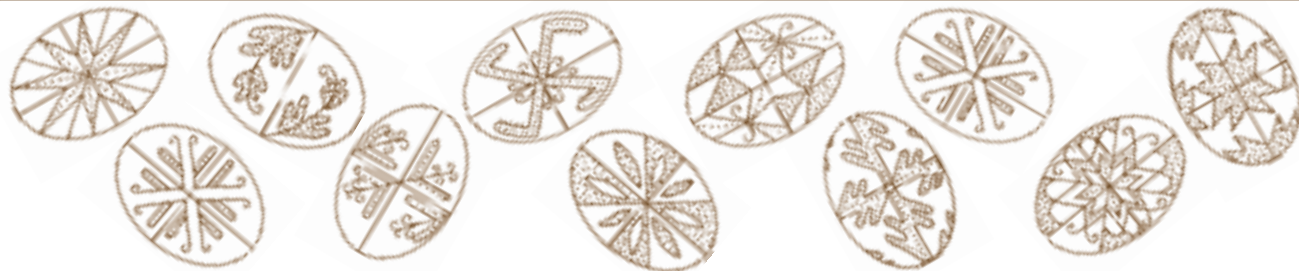
NYERT ESEK

megfejtése: Ha én ennék, innék, tenéked is adnék, jó vendég!

MÁRCIUSI MEGFEJTÉSEK

1. Hóvirág 2. Nők napja
3. Tudod, én vízipisz-
tollyal adom be neki
4. Tavasz

Keress
két
egy-
forma
hímes-
tojást!

LEVELEZŐ

■ **Mincsor Erzsébet** tanító néni beszámolót küldött a színes, hangulatos **gyergyóremetei** Benedek Elek emléknapról, amelyen 72 gyerek és 60 felnőtt vett részt.

■ **Kovács Katalin** tanító néni kisdiákjai lelkesen számoltak be az osztályukban majd a **margittai** körzetben megtartott mesemondó versenyről.

■ Lássuk, február végéig kiktől érkezett rajz, fénykép, írás szerkesztőségünkbe: **Bajkó Zoltán** Gyergyóalfalu; **Madaras Henrietta**, Erdőszentgyörgy; **Haba Norbert Áron**, Kolozsvár; **Albert Kinga**, Dés; **Blatniczki Bianka Dóra**, Képiró Dorottya, **Juhász Bernadett**, Szat-

márnémeti; **Orbán Stefánia**, Brassó; **Angi Bernadett**, Gyergyószárhegy; **Kedves Albert**, Csíkszentdomokos; **Vincze Erzsébet**, **Dánél Dorottya**, Csíkszereda; **Mikola Brigitta**, Kolozsvár; **Szigeti Szilvia**, Tasnád; **Pakó Anetta**, Csernáton; **Gere Enikő Noémi**, Kézdivásárhely; **Mikola Beáta**, **Borzási Tímea**, Zilah; a **bukaresti** Ady Endre Líceum III.; a **szatmárnémeti** V. Lucaciu Iskola IV. B, a M. Eliade Iskola III. F, a Bálcescu-Petőfi Iskola III. C; a **nagyvárad** 11-es Iskola IV. B; a **marosvásárhelyi** Európa Gimnázium III. E, a Bolyai Farkas Líceum IV., a G. Coșbuc Gimnázium III. C, a M. Viteazul Iskola III. E és F; a **kolozsvári** Apáczai Csere János Líceum III.; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola III. E, a Gödri Ferenc Iskola IV. C; a **gyergyó-**

szentmiklósi Fogarassy Mihály Iskola III. A, B, C, IV. A; a **négyfalusi** Zajzoni Rab István Iskola II.; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium II. B osztálya; a **szalárdi** III. B; a **szilágypaniti** III.; a **gyergyóalfalvi** III. B; a **tordai** III. A; a **zabolai** III. B; a **csíkközmási** III.; a **magyarlapádi** II-III.; a **kovásznai** II. B; az **érkörtvélyesi** II. B; a **margittai** II. F osztály; **gyergyóremetei**, **árpádi** olvasóink.

Balogh Edit, dési tanító néni harmadikosai mondták:

– Nem írom úgy alá a nevem, hogy László, hanem Laci. Még azt gondolják, hogy én vagyok Szent László!

*

Acsíkmenasági negyedikesek írták:

Nyelvtan órán ki kellett egészíteni egy szöveget névutókkal és toldalékokkal. Íme az eredmény:

Az igazgató bácsi elindul az íróasztal alá. A pékek a dagasztógépet öntik a liszt-hez. A gép a lapátokat jól eldolgozza. A péket a dagasztógéppel öntik a liszt-hez. A péket formába adagolják. A forró kemencét kisütik. Most az asztal fölött kuksolnak.

KEDVES SZÜLŐK, NEVELŐK!

Köszönjük mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 2%-ával támogatták a

NAPSUGÁR ALAPÍTVÁNYT.

Adományukat az illyefalvi gyermektáborra és sok-sok könyvajándékra költöttük.

Ha ebben az évben is méltónak tartanak a támogatásra, válasszák ki a megfelelő eljárást:

- Aki adóbevallásra nem köteles, kérjük, csatolja a munkahelyéről kapott Adózási Igazolványhoz (Fișă Fiscală) a mi adatainkkal kitöltött **230. számú űrlapot**, és küldje el a helyi Pénzügyi Hivatalhoz. A 230. számú űrlap beírt adatainkkal együtt letölthető honlapunkról is: www.napsugar.ro.

- Aki adóbevallásra köteles, kérjük, írja a **200. számú űrlap III/2-es pontjához** a mi adatainkat:

Fundația Culturală Napsugár; Cod de identificare fiscală: 7714627

Cont IBAN: RO16RNCB0106026613330001

Leadási határidő 2009. május 15.

Köszönjük bizalmukat és támogatásukat

a **NAPSUGÁR** és a **Szírvány**

Februári „lila” megfejtések: Karácsonykor töltött káposztát, diós, mákos kalácsot, farsangra disznósültet, véres, májas hurkát, kolbászt, fánkot, Húsvétra bárányt, főtt tojást, sonkát, kalácsot készítenek a magyar gazdasszonyok. A Karácsonyt váró advent és a Húsvét előtti nagyböjt idején szoktunk hús és zsír nélküli, böjtös ételeket enni. A só a legelterjedtebb fűszer, a legmagyarosabb pedig a paprika. A kancatejből kumiszt erjesztettek. **Könyvjutalmat nyertek:** **Kristály Eduárd**, Balánbánya; **Sipos Botond**, Székelyudvarhely; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Iskola IV. A osztálya.

**Mi is
szeretjük az
állatokat!**

▲ Magyar Dóra,
Gyulakuta: *Barátok*

Rácz Orsolya, Kolozsvár:
Az én drága teknősom

▲ Majorán Barbara, Gyergyó-
alfalu: *Tücsök fényképezkedik*

TESTVÉREK KUCKÓJA

■ Nati hatéves. Szeretek vele játszani. Nem is tudnám elképzelni testvér nélkül az életet.

Nagy Obed György,
Szilágynagyfalu

■ Hárman vagyunk tesók. Anita négy és fél hónapos. Nagyon aranyos, nem is sír olyan sokat. Már ülni szeretne. Flórián hatéves, ősszel iskolába megy. Sokat barkácsol, mindenféle találmányokat tervez. Kutató szeretne lenni. Jókat szoktunk együtt játszani, de veszekszünk is. Hamar kibékülünk. Olyan jó, hogy van fiú meg lány tesóm is.

Firtos Norbert,
Székelykeresztúr

■ Robi hatéves. Néha civakodunk, és mondja nekem, hogy nem szeretlek, de aztán megbánja, és bocsánatot kér. Nagyon szeretem.

Bálint Andrea, Keresztvár

A nagyborosnyói gyerekek
írták:

■ Robi 20 éves. Sokat veszeke-
dünk, de hamar ki is békülünk.
Jó, hogy ő az én testvérem.

Pakucs Eszter Irénke

■ Két testvérem van: Botond 6
éves, Bence 2. Lehet, hogy Ben-
cét jobban szeretem, de Botond-
ot többet tanítom. Én tanítottam
meg biciklizni is. Nagyon
szeretem őket.

Nagy Joós Szilárd

■ Brigitta Zsófia 15 éves. Együtt
szoktunk számológépezni, írni,
rajzolni és játszani. Jószívú, ked-
ves és szép.

Mántó Kinga

■ Nekem nincs testvérem. Van
két unokahúgom, szép barna
őzikeszemük van, szelídek, de
mégis csintalanok. Nagyon sze-
retem őket.

Goga Erzsébet

Szólj, szám!

Havonta
3 DÍJAT!
sorsolunk ki

1. Gyűjtsétek össze a
szép rokon értelmű sza-
vait, kifejezéseit.

2. Mit jelent: **teszi a
szépet, szépszerével,
szépapa, szépművé-
szet, szépérzék, szép
számmal?**

3. Illesszétek a követke-
ző képzőket a **szép** szótó-
höz: **-ség, -ít, -ító,
-ítkezik, -ül, -ecske,
-ecskén, -eleg.** Az aláhú-
zottakat foglaljátok mon-
datba.

Februári megfejtések:

1. csüddöngölő, legényes, pontozó, leányos, karikázó, csárdás, verbunkos, magyaros, palotás. 2. A farsangi bálon mindenki álarcot, álruhát viselt, apa álszakállt is ragasztott. Öcsi cibálja nagyapó állszakállát. Álnéven írta a levelet. Az álszent ember csak színleli a jószágot, az álnok pedig gonosz, rosszindulatú. 3. A jóllakott nem hisz az éhesnek. Teli has válogat, éhes mindent elfogad. Az éhség a legjobb szakács. Kisebb baj éhezni, mint lopni. Falánk ebnek csontot adj. Éhes szunyog jobban csíp. **Nyertesek: Blatniczki Bianka Dóra, Szatmárnémeti; Német Andrea, Béla falva; a marosvásárhelyi G. Coşbuc Gimnázium III. C osztálya; a kovásznai III. C osztály.**

Gyí, lovam, Barassóba!

Májusi **Itt születtem** rovatunkban Brassóba utazunk, meg sem állunk a Cenk tetejéig, és onnan nézünk le a nagymúltú szász városra.

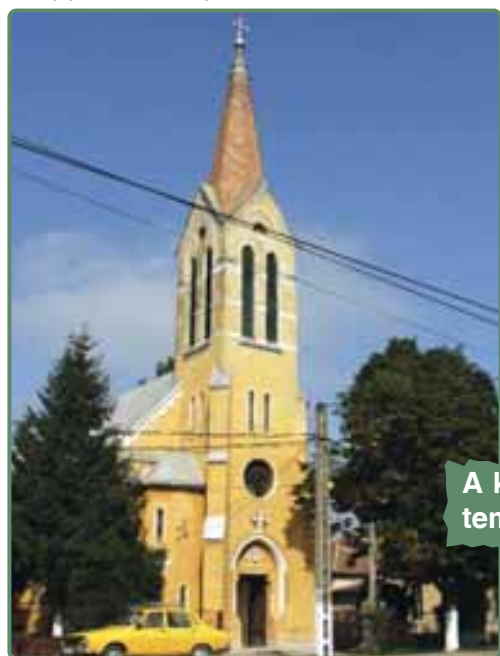
Itt születtem

Zimándújfalu alföldi község Arad szomszédságában, a nagyváradi út mentén. A községhez tartozik még Zimándköz, Andrei Șaguna, Ötvenes és Földvár.

■ A falu területén az őskorból és a középkorból származó történelmi leleteket, temetkezési helyeket is feltártak. Nagyapáink egy Zimándi János nevezetű földbirtokost tartanak a falu névadójának és az ő házanépét a falu alapítójának. A XVIII. században a Habsburg hatóságok rendeletére a vidéket rövid ideig határőrkatonák is lakták. A túlságosan nagy adók miatt a falu mégis egészen elnéptelenedett. Mivel Zimánd a Maros áradásaitól védett területen fekszik, Mária Terézia ide akarta telepíteni az aradi polgárokat. Az áttelepítés végül nem történt meg, „Arad maradt”, viszont 1852-ben megalapították a mai Zimándújfalut. Első lakosai Nógrád megyei dohánykertészek, akik Csernovics-Újfalut lakták. Az ottani földesúr, Csernovics Péter a legenda szerint elkártyázta a vagyonát, így megszűnt az uradalom. A kertészcsaládokat a hatóságok Zimándra telepítették. A falu újraéledt, immár Zimándújfalu néven.

Őseink is ilyen tüzeket gyújtottak

A katolikus templom

■ A betelepített magyar kertészekről örökölték nagyapáink a dinnyetermesztés hagyományát. Az országút mellett dinnyepiac van, ahol a falu apraja-nagyja kínálja az utazóknak a híres zimándi sárga és görögdinnyét. Még hogy a dinnye görög, török? Á, de hogy! Zimándi.

Dinnyét tessék!

Régi szoba a falumúzeumban

■ Az idők folyamán románok, németek, szlovákok települtek a magyarok mellé. A „vasúton túl” egész kis román falu nőtt ki magát. Ma már csak egy maroknyi magyar őrzi, védi magyarságát.

■ A templom szomszédságában áll az óvoda és az iskola. Az oviban magyar és román gyerekek együtt játszanak, az iskolában csak magyar tagozat működik. Az elemisták két összevont osztályba járnak, az V-VIII. osztályba a szomszédos Zimándközről érkeznek még magyar diákok. Tovább tanulni Aradon lehet.

■ Az iskolában mi is a vakációt szeretjük a legjobban, és minden alkalmat megragadva megünnepeljük, hogy együtt vagyunk. Legkedvesebb ünnepünk a Gyereknapi, amikor feltétlenül meglátogatjuk a falu játszóterét. Minden nagyobb ünnep előtt az iskolai „Bíbelődők” kézimunkakörben szorgoskodunk. Itt készülnek a farsangi álarcok, a húsvéti nyuszi, csibék, az édesanyák ajándékai, a Márton-napi lámpások. Éveken át a falu „saját” Mikulása gondoskodott az ajándékok szétosztásáról. Karácsonykor az iskolában egy héten át készülnek az adventi koszorúk, fenyődíszek, a mézeskalács, a betlehemest az iskolában és a templomban is előadjuk.

■ A falu nagy ünnepe a szeptemberi templombúcsú, valamint a júliusban megtartott falunap. Erre a két ünnepre minden Zimándról elkerült kedves földink igyekszik hazatérni. Együtt örülünk a nagy táborúznak, a tűzijátéknak, megcsodáljuk az alkalmi falumúzeumot, részt veszünk az aszfaltrajz és sportversenyen, a bogrács-ebéden, a vásárban, a zenés mulatságon. Az idén ráadásul mindenki elszaladhat az első „zimándújfalui olimpiára” is.

Szeretünk ünnepelni

■ A régmúlt idők citera-, búcsú- és regruta-báljaiból napjainkban csak a szüreti mulatságot tartotta meg a falu népe. A fiatalság délután énekszóval hívogatja a mulatságba az embereket, estére belőlük válnak a szőlőre vigyázó csöszök. A közösség népdalait a falu kórusa próbálja a feledéstől megmenteni.

Télen-nyáron „bíbelődünk”

Zimándújfalu olyan, mint minden más falu: házak, templom, iskola – de számunkra szívmengető hely, ahol, ha megfogjuk egymás kezét, érezzük, hogy otthon vagyunk.

Összeállította – aki itt született – Horga Mónika tanító néni és kisdíákjai.

VOLT EGYSZER EGY KÉK ÉG

Volt egyszer egy kék ég, rajta nagy, dudoros habok, azaz felhők, melyek mintha mind mumpszosak lettek volna, olyan tokásan ácsorogtak ott, a kék égen.

Aztán volt egy föld, olyan, amilyenek a földek, meleg, avagy hideg, kavicsos vagy omlós; lapos, netán dimbes-dombos, dombos-dimbes. Voltak ők, ketten, két messzi.

Egész életükben – mondanom sem kell, már nagyon régóta éltek – arra vágytak, a kék ég és az ilyen-olyan, sokféle föld, nos, arra vágytak, hogy megfoghassák egymás kezét. Csak épp annyi időre bár, míg a szemhély leztán felrebben: egy szempillantásnyira.

Nyújtotta fáit a föld fölfele, menesztette az égnek, hadonásztak a lábujjhegyre álló fák, de nem érték el az eget. Küldte a tűzoltókat is a föld, hatalmas létráikon, küldte már a kémények szélén billegő kéményseprőket is, kik

SÍRÁS, NEVETÉS

A felhő sír a föld után,
a föld bámulja az eget.

Száguld a szél, a nap ragyog:
felhő szakad, vagy föld reped?

Felhő szakad, föld csupa csepp,
szaladnak rajta zöld erek.

Felhő nevet, reped a föld,
s mind feketébb a gyöngöze zöld.

közel járnak az ég széléhez. A gólyalábon bukdácsoló cirkuszistákat, azokat is kérte, bár csak elérnék a magasban laposkodó eget.

Bizony, mindhiába.

A fák csak nyaldosták a felhők alját, a tűzoltók összegabalyították létrájukat a cirkuszisták gólyalábjával. Lett is nagy kalajmesz, kuszaság.

A kéményseprők csak kuporogtak a kémény szélén, szemükbe húzva kormos sipkájukat, restellkedve, hogy hát ők, a kariká-

ALATT-FELETT

Dübög a híd a talp alatt,
Robog a patak a híd alatt,
Kúszik a keszeg a víz alatt,
Ragyog a kavics a keszeg alatt,
Zizeg a homok a kavics alatt,
Komor az agyag a homok alatt,
Örök az anyag az agyag alatt,
Zubog a láva a föld alatt.

Vagyok a hídon a víz felett,
Piros a fülem a híd felett,
Lobog a hajam a fül felett,
Szalad a szél a haj felett,
Zizeg a fa is a szél felett,
Robog a tavasz a fák felett
Ragyog a Nap a tavasz felett,
Bazsalyog Isten a Nap felett!

ba menő keféjükkel, nohiszen, hogy is érhetnének a magas éghez, bármennyire is ők azok, kik közel járnak hozzá.

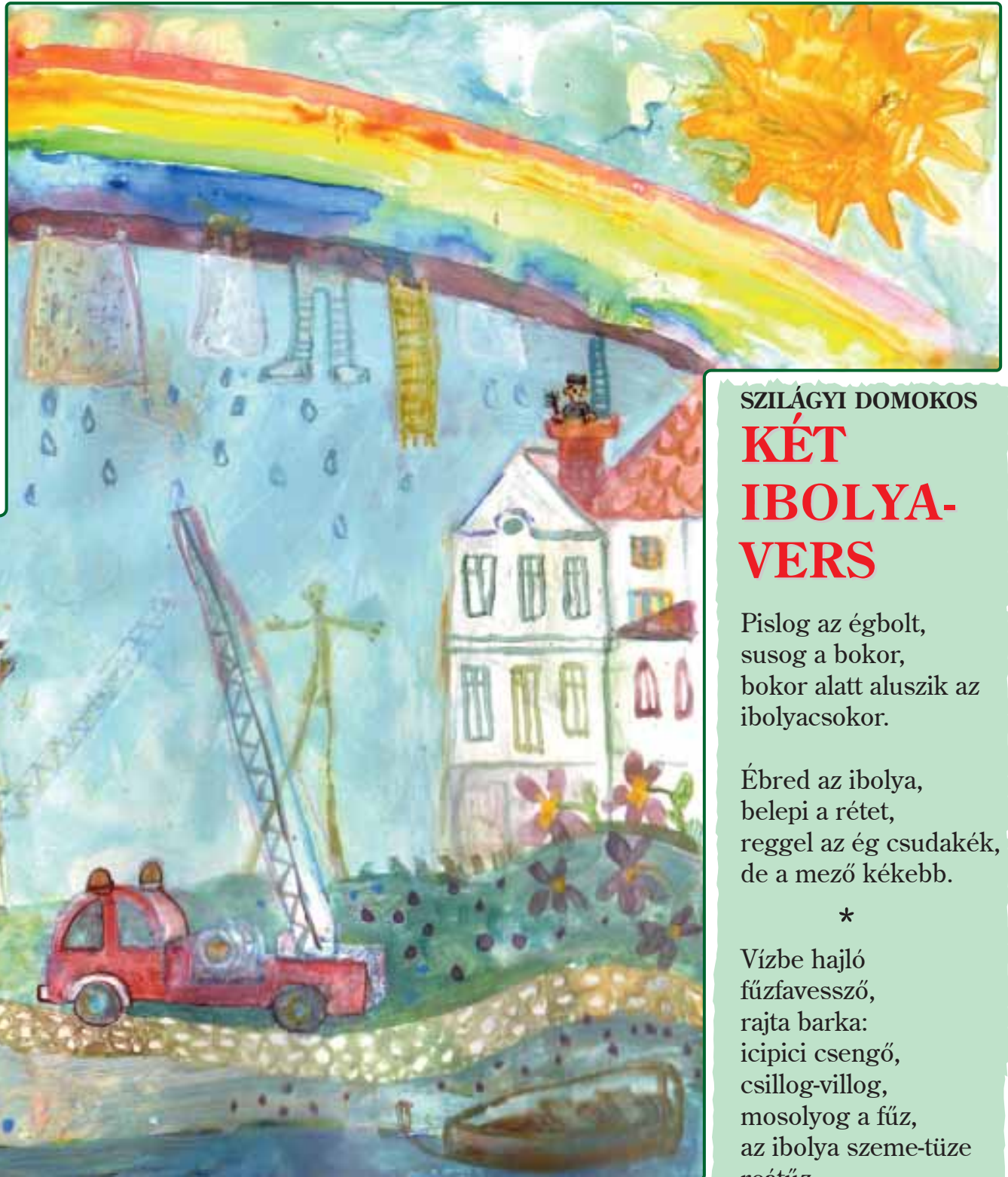
Ekkor az ég is, föld is elfáradt a nagy kézkezesben, a nagy vágyakozásban, hogy bár szempillantásnyi időre megérintsék egymást, és éltek tovább.

A föld tett-vett, mindenei között. Az ég mosásba kezdett, hétvégi nagymosáshoz gyűjtötte

be dudoros felhőit. Begyömösölte őket egy nagy kádba, majd fújtatott, vacskolt, csepcsel, aztán jól kicsavarta, s fölcsiptette a még csepegő felhőket a szivárványra. Hullott az ég cseppje csöpörögve, le, le a földre.

Mikor egymáshoz értek, az ég és a föld, az ég cseppjén keresztül, amit magába szívott a föld – csend lett, nagy álló csend.

Hallgatott minden, és megnőtt a boldogság.

SZILÁGYI DOMOKOS

KÉT IBOLYA- VERS

Pislog az égbolt,
susog a bokor,
bokor alatt aluszik az
ibolyacsokor.

Ébred az ibolya,
belepi a rétet,
reggel az ég csudakék,
de a mező kékebb.

*

Vízbe hajló
fűzfavessző,
rajta barka:
icipici csengő,
csillog-villog,
mosolyog a fűz,
az ibolya szeme-tüze
reátűz.

Egy napon csúnyán összeszólalkozott a harangláb a haranggal. Pedig amúgy jól megvoltak együtt, a harang is végezte a dolgát, a harangláb is. Úgy egészítették ki egymást, akár a testvérek.

A dolog úgy kezdődött, hogy tűz ütött ki a faluban. Pontosabban a falu végén, ahol Mari néni csűrjében gyufával játszottak a gyerekek. Egy óvatlan pillanatban lángra lobbant a széna, s alig telt bele néhány perc, lángokban állt az egész csűr, s már a háztető felé nyúláltak a mohó lángnyelvek.

Rohant a harangozó lélekszakadva, hogy félreverje a harangot.

– Tűz van! Tűz van! – kiabálta a harang, ahogy csak a torlán kifért, s közben úgy hintázott és lengett, csengett és bongott, hogy majdnem megrepedt belé. A harangláb tűrte egy darabig, aztán rászólt mérgesen:

– Hallod-e, kíméletesebb lehetnél egy kicsit! Úgy ugrabugralsz,

KÖVESDI KÁROLY A HARANG ÉS A HARANGLÁB

Szamárcsikón jön a Mester,
diadalmas, nagy király.

„Dicsóság Dávid Fiának!” –
hirdeti most szív s a száj.

**Beküldte Fülöp Gábor Balázs,
Szatmárnémeti**

Húsvét napja közeleg,
Örvendjete, emberek!
Reményetek újra ébred,
Mint tavasszal a természet.
Úgy lesz valós Húsvét napja,
Ha tényleg a szeretet tartja
Azt, mit Isten megteremtett,
Legfőképp az embereket.

**Mali Dénes Levente,
Vámfalu**

úgy rángatsz, hogy a végén még összedőlök.

– Ej, hallgass! – vágott vissza a harang.
– A te dolgod az, hogy engem tarts, a beszédet rám bízták az emberek!

– Igen? – sértődött meg a harangláb. –

– És mit gondolsz, nélkülem mire mennél? Ha én nem lennék, nem himbálózna az a híres nyelved!

– Ha én nem lennék, akkor téged föl sem építettek volna! – válaszolta pökhen-dien a harang. – Te csak azért vagy, mert én is vagyok. Nélkülem nem néznének fel rád az emberek, csak a baglyokkal társaloghatnál, akik fészket raknak a tetőd alatt.

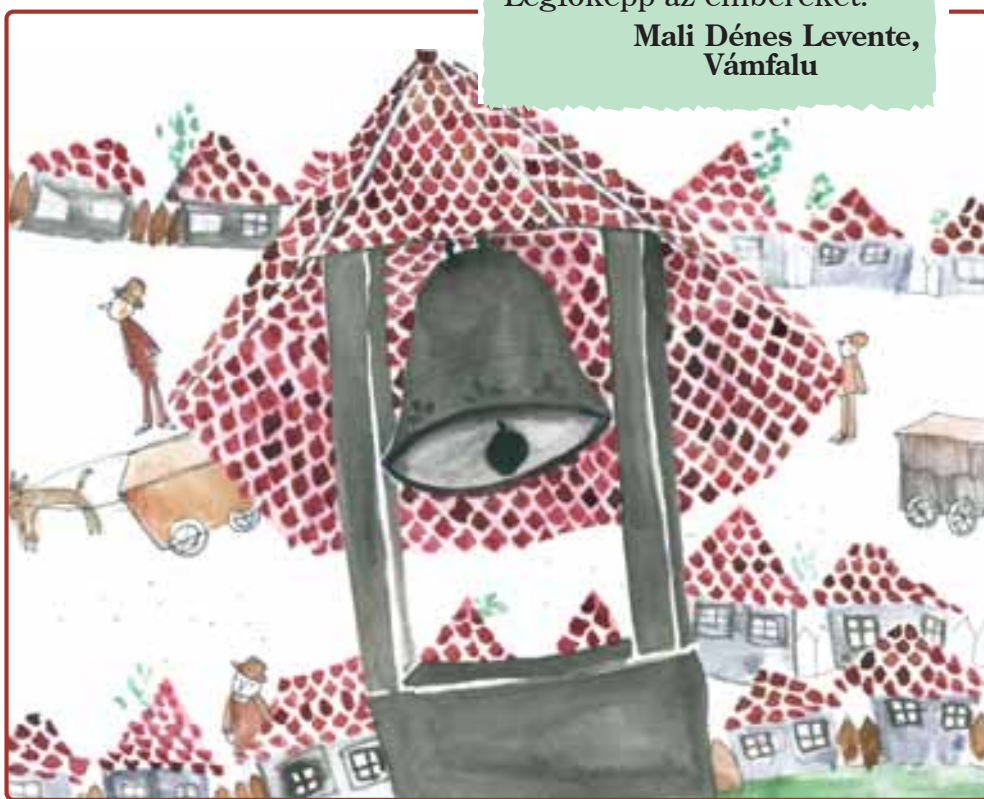
– Jól mondod! – vágott vissza a harangláb. – De legalább fészket raknak, s nálam keresnek

oltalmat! Egyébként nemcsak a baglyok, hanem a gerlek is itt költenek, s tavaly egy héjapárnak is én adtam otthont! Te meg csak feleselsz, de azt is csak akkor, amikor az ember rángatja a köteleid.

Sokáig vitatkoztak volna, de a harangozó abbahagyta a harangozást, sietett maga is tüzet oltani.

Ettől kezdve haragban voltak, nem is igen szóltak egymáshoz. Ha tehették, inkább borsot törtek egymás orra alá. Az emberek egy idő után felfigyeltek a dologra.

– Ej, de furcsán szól ez a harang – mondogatták hétköznapi délből vagy vasárnap délelőtt, misére ballagva. – Megváltozott a hangja. Talán a nyelvével lehet baj, vagy a harangláb nem bírja a súlyát. Meg

kéne vizsgálni mindkettőt. Persze, az lenne az igazi, ha végre megépíthetnénk egy tornyot a templom elé.

Addig-addig latolgatták, halasztgatták a dolgot, mígnem közbeszólt a történelem: háború tört ki a világban. A harangot úgy dobták a porba, hogy ott helyben kettérepedt, majd felrakták egy szekérre, s elvitték beönteni ágyúnak. A harangláb nem kellett a katonáknak, őt ott hagyták ácsorogni egyedül.

Telt-múlt az idő, peregték a napok, s a harangláb meg a harang kezdte hiányolni egymást.

– Hej, ha egyszer hazakerülök – sóhajtotta a mozsárúgyú, aki nem volt más, mint a harang –, de-hogy vitatkozom többé a haranglábbal! Olyan kímeletesen fogok bánni vele, mint a hímes tojással.

A harangláb is szomorodott egyedül:

– Mi tagadás, hiányzik a harang! Igaz, már alig bír-

Hajnali pacsirta
Költött fel talpamra,
Hogy hirdessem, amit
Az angyal elmonda.

Ember Megváltója
Máma támadott fel,
És minden keresztény
Általa ünnepel.

Eljött minden ember
Édes Megváltója,
Légy te is hát, kislány,
Ennek az áldója.

Lisznyói locsoló vers

Azt csicsergi a kis fecske
Odakinn, a házereszbe':
Itt lakik egy kisleányka,
Ingó-bingó rózsafácska.

Rózsavizet hoztam néki,
Engedjétek meglocsolni.
Nem kívánok érte mást,
Csak egy szép, piros tojást.

**Beküldte Soós Szabolcs,
Szentegyháza**

tam tartani, a derekamat is megrángatta néha, de azért csak jobb volt együtt.

A háború sem tart örökké. Amikor a katonák kilőttek minden lövedéket, kicsorbítottak minden kardot, a tábornokok úgy döntöttek, békét kötnek. A mozsárúgyút is elvitték a harangöntőhöz, s a harang hamarosan hazakerült.

Azóta is ott szolgál a falu közepén, nem messze a templomtól. Ha délben megszólal, hét határban megállnak az emberek, s bólogatnak:

– De szép hangja van ennek a haragnak! Pedig már azt hittük, megrepedt a szíve.

A harangláb pedig nyugodtan tűri, hogy a harang súlya ide-oda rágassa a derekát, s még azt is megbocsátja neki, ha a nagy himbálózásba olykor-olykor beleroppannak az eresztékei.

Hiszen úgy egészítik ki egymást, akár a testvérek.

Jajdenagyorrú Tihamér soha nem nézett tükröbe. Nem is volt tükre. Az orra miatt nem tartott tükröt. Amióta csak megszületett, ha kilépett az utcára, azt mondogatták neki:

– Hú, milyen nagy orrod van, te Tihamér!

Meg ezt is mondták:

– Hó, milyen nagy rúd ragadt az arcodra!

És ezt is kiáltották:

– Hi, ekkora orrot

még sose láttunk. Engedje, hogy lefotózzuk!

Vagy ezt harsogták:

– Hú, ruhát lehet te-regetni az orrára!

Tihamér anyukája szerint Tihamérnak volt a legfitosabb orra az egész világon. Tihamér maga sem haragudott, nem zúgolódott, mert tudta, nem az a fontos, hogy valaki kívül milyen, az a fontos, hogy belül szép legyen. Amikor elég nagy lett, elindult világgá. Igaz barátokra akart szert tenni. Olyanokra, akik észre sem veszik, mekkora az orra. Járt-kelt a világban, utazott le s fel, keresztül-kasul, oda s vissza, hidegben, melegben, éjjel és nappal. Megfordult északon, keleten, nyugaton és délen. Északon az orrát faágnak hitték, nyugaton seprűnyélnek, délen hanyatt-homlok rohantak, amikor meglátták.

A Lombgyűrű erdő épp keleten feküdt. Végeláthatatlan mezők, rétek fogták közre. Jajdenagyorrú Tihamér átvágott a réteken, átbóklászott a mezőkön, be az erdő sűrűjébe. Elfáradt, gondolta, jó volna megpihenni. A Cudar Bükkfának támasztotta hátát, és azonnal elszundított. Arra ébredt, hogy madárcák ülnek az orrán, és csőrükkel csiklandozzák. Még ilyet? Eddig a madárcák meszszi-re elkerülték. Gurugulázva nevetett, a Cudar Bükkfa ágai is bele-remegtek.

SIMON RÉKA ZSUZSANNA

JAJDENAGYORRÚ TIHAMÉR

Kapukki Pukka mohaágyában üldögélt, és manómesét olvasott. Jajdenagyorrú Tihamér nevetése megtáncoltatta az egész manólakot. Pukka kinézett az ablakon. Hát mit lát? Ott dalolt a búbos banka, a barázdabillegető, a citromsármány, a szalakóta. Egy orron üldögéltek, és együtt énekeltek. Pukka kirohant, hogy

közelebből is szemügyre vegye a csodát.

– Hát még ilyet! Együtt énekelnek! Nem félnek tőled! – csodálkozott Pukka.

Jajdenagyorrú Tihamér még nem találkozott manóval.

– Te nem félsz tőlem? – kérdezte gyanakodva.

– Miért félnék? Ha a madarak nem félnek, csak jó ember lehetsz – mosolygott Pukka.

– De nem látsz rajtam semmi furcsát? – kérdezte a homlokát ráncolva Jajdenagyorrú.

– Egy kicsit mintha piszkos lenne az arcod – nyugtázta Pukka.

– Az orrom! – mutatott Tihamér az orrára.

– Mi van az orroddal? – értetlenkedett Pukka.

– Óriási, ijesztő! – suttogta Tihamér.

– Méghogy óriási, méghogy ijesztő! – Pukka nevetésében a hasát fogta.

– De túl nagy, nem?

– kérdezte Jajdenagyorrú.

– És ha nagy? Én meg túl kicsi vagyok! Képzeld el, ha a világon mindenki egyforma volna. Akkor lenne csak unalmas a világ! – nyugtatta Pukka Tihamért.

– Milyen igazad van – mosolygott Tihamér, mert tudta, vége a hosszú keresgélésnek. Megtalálta, amit keresett. Igaz barátokra lelt. Keleten, egy sűrű erdőben. Valahol, a Gombóchegyen túl.

SZABÓ ZELMIRA rajzai

Volt a nagy égen egy kicsi, hegyeslábú csillag. Olyan hegyes lábacska volt, hogy anyája hiába kereste, hiába kutatta végig a nagy ég összes cipősboltját, nem talált gyermeke lábára cipellőt.

– Ó, te, csillagom, te gyönyörű hegyeslábú! – szorította magához édesanyja.

A többi csillag-népek rezegtek, hunyorogtak, mert féltek, jajj, mikor fogják ezek a lábacsák kihasítani a nagy eget, mikor jön a nagy hasadó baj. Mert a csillag-népeknek az ég volt a házuk, hát féltették, ahogy az emberek is félték a házukat.

Néha ellátogattak a kicsi csillaghoz, tapogatták lábacska hegyes végét, várták, lesték: kövéredjen, legyen gömböcebb, méregették rőffel, kengették dérral, lobbantott harmattal. De a lábacsák csak hegyesek maradtak.

Akkor összedugták fejüket a csillagok közül a legokosabbak, legsárgábbak és legcikkosabbak, s azt a döntést hozták, hogy a kicsi, hegyeslábú csillag induljon, menjen, s addig meg se álljon, míg valami cipőcskét nem talál magának. Keresse azt égen-földön.

Kelt a búbánat, degesztette a kicsi csillag szívét – még ha a lábacska it degesztette volna, de nem – már akkorává bubbadt, mint egy bubor a kicsi csillag, már meg sem tudott állni az égen, ahol az ilyen és ehhez hasonló buboroknak amúgy sincs helyük, hát alászállt.

Földet ért: bububb. Térdig süppedt, kicsi, hegyes lábát alig tudta kiemelni a földből.

Leült aztán a patakparton, lábát belelógatta a vízbe, hogy lemossa a térdig földet, s kacagott, kacagott, ahogy a patak megfordult a bokája körül.

– Olyan hegyes a lábad, hogy még csiklítani sem tudlak igazából – csobrogta a patak. – Hol a talpad, te szűrós?

MÁTÉ ANGI

CSILLAGCIPŐK

Szegény kicsi csillag emelgette a lábát, keresgélte a talpát, de az bizony sehol nem volt, olyan hegyeseket talált csak, mint a fagyitölcsér, hát elmesélte, hogy éppen cipellőt keresni jött, ezekre a hegyes lábaira.

– Hát jól figyelj, te szomor! Nézz a hátad mögé, ott harangol egy virág, kérdezd meg tőle, honnan keríts cipellőt. Az ilyen harangos virágok tudják ezt.

– Milyen szép vagy – tátotta szemét a harangos virágra a kicsi csillag.

Beszédbe elegyedtek: mesélt a harangos a földről, mesélt a csillag az égről.

– Nagyon szeretnék bár egyet kóricálni, csoszogni, térülni-fordulni az égen – sóhajtozta az apró, lila, harangos virág, s sóhajtottak szirmain a selymek, szárán a levélkék.

– Hát idenézz!– pislogott egyre szaporábban a kicsi csillag. – Add nekem két lila harangodat kicsi csizmának, felhúzom, bejárom velük a nagy eget, így te is kóricálsz, nekem is lesz cipellőm.

A virág leemelte két lila harangját, segített felhúzni a kicsi csillag lábára, és – mondanom sem kell – olyan volt, mintha ráöntötték volna. Gling-gling, csusszantak bele a lábacsák a lila csizmákba, és a csillag már indult is, vissza az égre. Még egy kicsit integettek egymásnak, aztán a kicsi csillag visszaért az égre, ahonnan útra kelt, vitte fel lábán az ég kékjére a földi harangocskákat, gling-gling, amik csak ámulnak és bámulnak a nagy ég és sok csillaga láttán.

Ezentúl a kicsi hegyeslábú csillag kóricált, csoszogott, térült-fordult, mert tehetett, nem hunyorogtak a csillag-népek félelmükben, hogy fölhasad ez ég. Kóricált, csoszogott, térült-fordult azért is, mert akarta, hogy a lila harangos virág kacagjon ott lent a földön örömben.

■ Jöjj el, jöjj el, várva várunk,
 hogy eltegyük végre szánunk.
 Hideg helyett hozz meleget,
 napsütötte kék eget.
 Illatos az utca a virágoktól,
 gyűjtik a port a méhek a virágokból.
 Örülnek, hogy eljöttél,
 szép természet, felébredtél.

Mierluț János, Szalárd

Molnár Tünde,
 Marosszentkirály

Máthé Andrea, Mezőpanit

■ A langyos napsugár mellett
 Nyuszimama tojást festett.
 Örültek a gyerekek,
 A Húsvét csupa szeretet.

Trufán Boglárka,
 Nyárádszereda

■ Elment már a nagy hó,
 zöldül a természet,
 fiatal báránycák
 ugrálnak a réten.

Zöldül már a fű,
 a virágok nyílnak,
 a gyermekek a szabadban
 vígan játszadoznak.

Mindjárt itt a Húsvét,
 tojásokat festünk,
 minden kereszténnyel
 feltámadást ünnepelek.

Ambrus
 Bernadett,
 Székelyudvarhely

Fejér Izabella, Torda

■ Tágas kis erdőben élt Répa Márta és férje, Répa Péter.
 Édes nyulacskák voltak.

Egy napon lányuk született, Répa Ágota.

– Jól nevelt, okos kislányt, jó tanulót nevelünk belőle,
 ugye, Márta?

– Hát hogyné, megtaníttuk gitározni, furulyázni is.

Nőtt, nőtt Ágota, és mind jobban és jobban tudott min-
 dent. Egyetlen baj volt csupán, hogy Ágota nem szerette

a reggeli felkelést. Minden
 áldott reggel elkésett, bár
 volt egy pár nap, amikor
 nem késett el.

Ágota, amikor harmadi-
 kos lett, és már megunta a
 késéseket, azt mondta anyu-
 kájának:

– Anya, a téli vakáció után
 nem akarok elkésni!

– Hát jól van, lányom, nem
 fogunk elkésni, meg-
 próbálom hamarabb felkelni.

És tényleg nem késtek el
 az első héten. (Azt már nem
 tudom, mi történt a követke-
 ző héten, többet nem mesél-
 tek.)

Demény Ágota,
 Kolozsvár

Tankó Szilárd
 Szilveszter,
 Gyimesközélpok

▲ Korponay Kata,
 Nagybánya

■ Zöldül már a világ, nincsen mitől félj,
 jön már a napsütés, elmúlik a tél.
 Nem kell már a kabát,
 nem kell se a mellény,
 a sapka a sarokban pókhálós már rég.
 Elmúlt már a hideg, itt a tavasz, ujjé!

Tieján Ioan, Szalárd

Covaci Diana, Zilah

■ Évekkel ezelőtt tatáméknak volt egy juhuk, amelyiknek született egy kicsi báránycájja. A kis bárán lábai feketék voltak, a teste hófehér, a szemén fekete szemüveg-szerű bunda volt. Tatám Húsvétra le akarta vágni. Nagyon szépen kértem, még könyörögtem is, hogy ne vágja le. Hazavihettem, minden nap kockacukorral kedveskedtem neki. Szent Györgykor kivittük az esztenára. Minden hétfőgőn meglátogatam. A friss erdei fűtől úgy nőtt, hogy nem győztem csodálkozni. Nagyon szeretem, és remélem, hogy a szemüveges kicsi báránycájából majd lesz egy nagy nyájam.

Elekes Zsolt, Gyergyószentmiklós

■ A nyúl szabad állat. Oda megy, ahová csak akar, de mégis ajándékot visz a gyerekeknek Húsvétkor. Hogy lehet ez, hogy egy szabad állat mégis dolgozik, és nem vesz ki szabadságot? Úgy, hogy a szabadság nem azt jelenti, hogy azt csinál, amit akar, és közben nem fogad szót. hanem azt, hogy nincs fogságban. Hát ez a nyúl szabadsága!

Kulcsár Petra, Gyergyószentmiklós

Kiss Andrea, Szilágysomlyó

■ A nyuszi szerintem szabad, és szeret szabad lenni. Mert Húsvétkor azt ajándékoz, amit csak akar, úgy, ahogy akar, és annak, akinek akarja, és aki megérdemli. A szabadság nem föltétlenül azt jelenti, hogy azt csinál, amit akarok, ha így lenne, akkor zűrzavar volna, és az nem lenne jó.

A szabadság azt jelenti, hogy szabadon magyarul tanulhatunk, olvashatunk, és a magyar ünnepeket ünnepelhetjük.

Gáll Anna,
Gyergyószentmiklós

Veres Evelin, Torda

Szigyártó Boglárka, Szilágysomlyó

Vágjátok ki az utolsó bélyeget, ragasszátok nevetek mellé a gyűjtőlapra, és az osztály névsorával együtt küldjétek be szerkesztőségünkbe. Ajándékokat évszázóig megkapjátok.

E lapszám
támogatója:

Címlap: Kószabósza a szépítkezésről mesél

ÁPRILIS

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacíme: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPO OFFSET Kft. Nyomdájában. Ára 2,5 lej

Maszat Művész KIÁLLÍTÁSA

a tavalyi Húsvét legszebb rajzaiból

Komporály Szabina, Erdőfüle

Kacsó Henrietta, Marosvásárhely

Boros Csilla, Mocsolya

Czéczei Szilárd, Szilágypanit

***Boldog Húsvétot
kívánunk!***

Zakariás Sándor, Orbaitelek

Kis Marika, Bályok